

Київський столичний університет імені Бориса
Грінченка
Кафедра історії України

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«РЕГІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА УРБАНІСТИКА»

Курс: III

Групи: ІСТб-1-21-4.0д; ІСТб-2-21-4.0д;

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Форма проведення: письмова (онлайн) (питання з закритою відповіддю (тести) – 40)

Максимальна кількість балів: 40 (40 питань з закритою відповіддю, 1 б. за питання, – 40 б.).

Питання за змістом курсу, на основі яких розроблено тести:

1. Проаналізуйте, що є спільним у предметі та напрямках дослідження історичної регіоналістики та історичної урбаністики.
2. Розгляньте поняття «регіон» й основні підходи до регіонального поділу України.
3. Охарактеризуйте варіанти тлумачення понять «місто» та «урбанізація».
4. Проаналізуйте напрями та ракурси вивчення міста в регіоні, виокремивши проблему типології міст.
5. Проаналізуйте соціологічний підхід до вивчення міста у світових наукових практиках ХХ ст. (тематика, представники).
6. Проаналізуйте антропологічний підхід до вивчення міста у світових наукових практиках ХХ ст. (тематика, представники).
7. Проаналізуйте «просторовий» підхід до вивчення міста у світових наукових практиках ХХ ст. (тематика, представники).
8. Охарактеризуйте основні ракурси вивчення міста у рамках «нової міської історії» (кінець ХХ – початок ХХІ ст.).
9. Проаналізуйте дослідження міст у регіонах України у 1-й половині ХІХ ст. (які регіони, в який спосіб та якими дослідниками (1–2 імені) вивчалися).
10. Розгляньте, як саме регіональні урбаністичні студії розвивалися у 2-й пол. ХІХ – на початку ХХ ст. у межах історичної школи В. Антоновича.
11. Розгляньте, як саме регіональні урбаністичні студії розвивалися у 2-й пол. ХІХ – на початку ХХ ст. у межах історичної школи М. Грушевського.
12. Визначте, яку роль у накопиченні відомостей про регіон і місто в регіоні відіграли губернські архівні комісії (межа ХІХ–ХХ ст.)?

13. Охарактеризуйте діяльність церковних історико-археологічних товариств у справі вивчення історії міст на межі XIX–XX ст. (Поділля, Волинь, Київщина).
14. Охарактеризуйте регіональні урбаністичні дослідження в підрадянській Україні 20–30-х рр. XX ст. (особливості, зміст, організації).
15. Визначте, як саме М. Грушевський впровадив у життя ідеї «історичного районознавства» (сер. 1920-х – початок 1930-х рр.).
16. Проаналізуйте історію утворення та особливості діяльності Комісії порайонного дослідження України (сер. 1920-х – початок 1930-х рр.).
17. Охарактеризуйте стан розвитку регіональних досліджень міста на землях Західної України 20–30-х рр. XX ст. (І. Крип'якевич, В. Кубійович тощо).
18. Розгляньте, як саме оновлювалися історико-регіональні дослідження в Україні часів «відлиги».
19. Проаналізуйте проект створення «Історії міст і сіл Української РСР» як спробу відновити дослідження з міської історії у 1960-ті рр.
20. Визначте, які фактори впливали на адміністративно-територіальний устрій українських земель часів Середньовіччя та Ранньонового часу.
21. Визначте, які фактори впливали на адміністративно-територіальний устрій українських земель у XIX–XX ст.
22. Проаналізуйте історичну лімологію як дослідницький напрям регіонально-урбаністичних розвідок.
23. Проаналізуйте поняття «кордон», «прикордоння» та визначте, ким і коли була запроваджена до обігу «теорія фронтиру».
24. Визначте, як саме поняття «фронтир» може використовуватися для вивчення історії українських міст.
25. Розгляньте, в якій спосіб взаємодіють історична географія та історична урбаністика.
26. Проаналізуйте, як саме територія України та її міста репрезентувалися на мапах від давнини до сьогодення.
27. Розгляньте поняття «ментальна мапа» й «ментальне картографування» як інструмент упорядкування просторових уявлень.
28. Визначте засоби використання ментального картографування для дослідження історії міст в Україні.
29. Визначте, що саме й у який спосіб досліджує мікроісторія.
30. Розгляньте ефективність використання мікроісторичного підходу до вивчення міст і міських громад.

Приклади тестових питань:

- 1. Який з напрямів дослідження міста передбачає вивчення історії створення та розташування культових будівель у місті?*
- а) місто як ланка системи розселення;
 - б) місто як соціально-економічний організм;
 - в) місто як територіальний комплекс;
 - г) місто як сакральний центр.

2. Знайдіть відповідність між автором та назвою твору:

1. Ф. Ернст;	а) «Київські цехи в другій половині XVIII та на початку XIX віку»;
2. Д. Щербаківський;	б) «Мазепин будинок» у Чернігові (до історії культурних взаємин України з Москвою в кінці XVII століття)»;
3. К. Лазаревська;	в) «Нарис історії колонізації Київської землі до кінця XV віку»;
4. О. Андріяшев.	г) «Реліквії старого київського самоврядування».

Екзаменатор

М. М. Будзар

Завідувач кафедри

А. В. Гедьо